

ความตกลง

ระหว่าง

รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย

และ

รัฐบาลแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

เพื่อ

การเว้นการเก็บภาษีซ้อนและการป้องกันการเลี่ยงรัษฎากร
ในส่วนที่เกี่ยวกับภาษีเก็บจากเงินได้

รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย
มีความปรารถนาที่จะทำความตกลงเพื่อการเว้นการเก็บภาษีซ้อนและป้องกันการเลี่ยงการรัษฎากร
ในส่วนที่เกี่ยวกับภาษีเก็บจากเงินได้

ได้ตกลงกันดังต่อไปนี้

ข้อ ๑
ขอบข่ายด้านบุคคล

ความตกลงนี้จะใช้บังคับแก่บุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งหรือทั้งสองรัฐ

ข้อ ๒ ภาษีที่อยู่ในขอบข่าย

๑. ความตกลงนี้จะใช้บังคับกับภาษีเก็บจากเงินได้ที่บังคับจัดเก็บในนามของรัฐผู้ทำสัญญา รัฐหนึ่ง โดยไม่คำนึงถึงวิธีการเรียกเก็บ

๒. ภาษีทั้งปวงที่บังคับจัดเก็บจากเงินได้ที่ทั้งสิ้น หรือจากองค์ประกอบต่าง ๆ ของเงินได้ รวมทั้งภาษีที่เก็บจากผลได้จากการจำหน่ายสังหาริมทรัพย์ หรืออสังหาริมทรัพย์ ภาษีที่เก็บจากยอดเงินค่าจ้างหรือเงินเดือนซึ่งวิสาหกิจเป็นผู้จ่ายให้ ตลอดจนภาษีที่เก็บจากการเพิ่มค่าของทุนให้ถือว่า

เป็นภาษีเก็บจากเงินได้

๓. ภาษีที่มีอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งความตกลงนี้จะใช้บังคับ ได้แก่

(ก) ในกรณีประเทศไทย

(๑) ภาษีเงินได้ และ

(๒) ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม

(ซึ่งต่อไปในที่นี้จะเรียกว่า “ภาษีไทย”)

(ข) ในกรณีของอินโดนีเซีย

ภาษีเงินได้ที่จัดเก็บภายใต้ the Undang - undang Pajak Penghasilan 1984

(Law Number 7 of 1983 as amended)

(ซึ่งต่อไปในที่นี้จะเรียกว่า “ภาษีอินโดนีเซีย”)

๔. ความตกลงนี้จะใช้บังคับกับภาษีเงินได้ใดๆ ที่มีลักษณะเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน ในสาระสำคัญ ซึ่งบังคับจัดเก็บภายหลังจากวันที่ได้ลงนามในความตกลงนี้ เป็นการเพิ่มเติม หรือแทนที่ ภาษีที่อ้างถึงในวรรค 3 เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐผู้ทำสัญญาทั้งสองจะได้แจ้งแก่กันและกัน ให้ทราบถึง ความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญซึ่งได้มีขึ้นในกฎหมายภาษีอากรของแต่ละรัฐ

ข้อ ๓
บทนิยามทั่วไป

๑. เพื่อความมุ่งประสงค์ของความตกลงนี้ เว้นแต่บริบทจะกำหนดเป็นอย่างอื่น
- ก) คำว่า “ประเทศอินโดนีเซีย” ประกอบด้วยอาณาเขตของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายของตน และพื้นที่ที่ประชิดซึ่งสาธารณรัฐอินโดนีเซียมีอำนาจอธิปไตย สิทธิแห่งอธิปไตยหรือเขตอำนาจตามกฎหมายระหว่างประเทศ
  - ข) คำว่า “ประเทศไทย” หมายถึง ราชอาณาจักรไทย และรวมถึงพื้นที่ใดซึ่งประชิดกับน่านน้ำอาณาเขตของราชอาณาจักรไทย ซึ่งตกอยู่ภายใต้สิทธิของราชอาณาจักรไทยตามกฎหมายไทยและกฎหมายระหว่างประเทศ
  - ค) คำว่า “รัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่ง” และ “รัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง” หมายถึง ประเทศอินโดนีเซียหรือประเทศไทย แล้วแต่บริบทจะกำหนด
  - ง) คำว่า “บุคคล” รวมถึงบุคคลธรรมดา บริษัท และคณะบุคคลอื่นใดตลอดจนนิติบุคคลใด ๆ ซึ่งถือเป็นหน่วยภายใต้กฎหมายภาษีอากรที่ใช้บังคับในรัฐผู้ทำสัญญาแต่ละรัฐ
  - จ) คำว่า “บริษัท” หมายถึง นิติบุคคลใด ๆ หรือหน่วยใด ๆ ที่ถือว่าเป็นนิติบุคคลภายใต้กฎหมายภาษีอากรที่ใช้บังคับในรัฐผู้ทำสัญญาแต่ละรัฐ
  - ฉ) คำว่า “คนชาติ” หมายถึง
    - (๑) บุคคลธรรมดาใด ๆ ซึ่งมีสัญชาติของรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่ง
    - (๒) นิติบุคคล ห้างหุ้นส่วน สมาคมและหน่วยอื่นใดที่ได้รับสถานภาพนั้นตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่ง
  - ช) คำว่า “วิสาหกิจของรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่ง” และ “วิสาหกิจของรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง” หมายถึง วิสาหกิจที่ดำเนินการโดยผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาหนึ่งและวิสาหกิจที่ดำเนินการโดยผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งตามลำดับ

ผู้ทำ

ซ) คำว่า “ภาษา” หมายถึง ภาษาอินโดนีเซียหรือภาษาไทย แล้วแต่บริบทจะกำหนด

ฌ) คำว่า “การจราจรระหว่างประเทศ” หมายถึง การขนส่งใดๆทางเรือหรือทางอากาศยาน ซึ่งดำเนินการโดยวิสาหกิจของรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่ง ยกเว้นกรณีการเดินทางเรือหรือเดินอากาศยานระหว่างสถานที่ต่าง ๆ ในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งเท่านั้น และ

ญ) คำว่า “เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ” หมายถึง

(๑) ในกรณีประเทศอินโดนีเซีย หมายถึง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังหรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมาย และ

(๒) ในกรณีประเทศไทย หมายถึง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังหรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมาย

๒. ในการใช้บังคับความตกลงนี้ โดยรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่ง คำใดๆ ที่มีได้นิยามไว้ในความตกลงนี้ให้มีความหมายซึ่งคำนั้นมีอยู่ตามกฎหมายของรัฐนั้นเพื่อความมุ่งประสงค์ในทางภาษาซึ่งความตกลงนี้ใช้บังคับ เว้นแต่บริบทจะกำหนดเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๔ ผู้มีถิ่นที่อยู่

๑. เพื่อความมุ่งประสงค์แห่งความตกลงนี้ คำว่า “ผู้มีถิ่นที่อยู่ของรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่ง” หมายถึง บุคคลใดๆ ผู้ซึ่งตามกฎหมายของรัฐนั้น มีหน้าที่ต้องเสียภาษีในรัฐนั้นโดยเหตุผลแห่งการมีภูมิลำเนา ถิ่นที่อยู่ สถานจดทะเบียนบริษัท สถานจัดการหรือโดยเกณฑ์อื่นใดที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน แต่คำนี้มีให้รวมถึงบุคคลใด ๆ ผู้ซึ่งมีหน้าที่ต้องเสียภาษีในรัฐนั้นด้วยเหตุเฉพาะการมีเงินได้จากแหล่งในรัฐนั้นแต่เพียงอย่างเดียว

๒. ในกรณีที่เกิดโดยเหตุผลแห่งบทบัญญัติของวรรค ๑ บุคคลธรรมดาผู้หนึ่งเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ของรัฐผู้ทำสัญญาทั้งสองรัฐ ให้กำหนดสถานภาพของบุคคลดังกล่าวดังต่อไปนี้

- ก) ให้ถือว่าบุคคลธรรมดานั้นเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ของรัฐซึ่งบุคคลนั้นมีที่อยู่ถาวรอยู่ในรัฐนั้น ถ้าบุคคลนั้นมีที่อยู่ถาวรในทั้งสองรัฐให้ถือว่าเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ของรัฐซึ่งบุคคลนั้นมีความสัมพันธ์ทางส่วนตัวและทางเศรษฐกิจใกล้ชิดกว่า (ศูนย์กลางของผลประโยชน์อันสำคัญ)
- ข) ถ้าไม่อาจกำหนดรัฐซึ่งบุคคลนั้นมีศูนย์กลางของผลประโยชน์อันสำคัญได้หรือถ้าบุคคลธรรมดานั้นไม่มีที่อยู่ถาวรในรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งรัฐใด ให้ถือว่า บุคคลธรรมดานั้นเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ของรัฐที่บุคคลนั้นมีที่อยู่เป็นปกติวิสัย
- ค) ถ้าบุคคลธรรมดานั้นมีที่อยู่เป็นปกติวิสัยในทั้งสองรัฐหรือไม่มีที่อยู่เป็นปกติวิสัยในสองรัฐ ให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐผู้ทำสัญญาทั้งสองรัฐแก้ไข

ปัญหา

โดยความตกลงร่วมกัน

๓. ในกรณีที่เกิดโดยเหตุผลแห่งบทบัญญัติของวรรค ๑ บุคคลนอกเหนือจากบุคคลธรรมดาเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาทั้งสองรัฐ เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐผู้ทำสัญญาทั้งสองจะแก้ไขปัญหาโดยวิธีตกลงร่วมกัน

ข้อ ๕

สถานประกอบการถาวร

๑. เพื่อความมุ่งประสงค์ของความตกลงนี้ คำว่า “สถานประกอบการถาวร” หมายถึง สถานธุรกิจประจำซึ่งวิสาหกิจใช้ประกอบธุรกิจทั้งหมดหรือแต่บางส่วน
๒. คำว่า “สถานประกอบการถาวร” โดยเฉพาะรวมถึง
  - ก) สถานจัดการ
  - ข) สาขา
  - ค) สำนักงาน
  - ง) โรงงาน
  - จ) โรงช่าง
  - ฉ) สถานที่ที่ใช้เพื่อจำหน่ายสินค้า
  - ช) คลังสินค้าในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบุคคล ซึ่งจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในการเก็บรักษาสินค้าสำหรับบุคคลอื่น
  - ซ) ที่ทำการเพาะปลูก หรือไร่นา หรือสถานที่อื่นที่ดำเนินกิจกรรมเพื่อการเกษตร พืชไร่ ป่าไม้ หรือไร่นา
  - ฌ) เหมืองแร่ บ่อน้ำมัน หรือบ่อก๊าซ เหมืองหิน หรือแหล่งขุดค้นทรัพยากรธรรมชาติอื่นใด แทนหรือเรือขุดเจาะที่ใช้สำหรับการสำรวจหรือแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติใด ๆ
๓. คำว่า “สถานประกอบการถาวร” ให้หมายรวมถึง
  - ก) ที่ตั้งอาคาร โครงการก่อสร้าง โครงการติดตั้ง หรือโครงการประกอบหรือกิจกรรมตรวจสอบควบคุมเกี่ยวกับโครงการนั้น แต่เฉพาะที่ตั้ง โครงการหรือกิจกรรมในรัฐผู้ทำสัญญาของรัฐหนึ่งสำหรับระยะเวลาเกินกว่า ๖ เดือน
  - ข) การให้บริการรวมถึงการให้บริการปรึกษาโดยวิสาหกิจ ผ่านลูกจ้างหรือพนักงานอื่นที่จ้างโดยวิสาหกิจนั้นเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว แต่เฉพาะกรณีที่กิจกรรมเช่นว่านั้น ดำรงอยู่ (เพื่อโครงการเดียวกัน หรือโครงการต่อเนื่องกัน) ในประเทศนั้น ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง หรือหลายระยะเวลา รวมกันเกินกว่า ๖ เดือนภายใน ๑๒ เดือนใด ๆ

๔. แม้จะมีบทบัญญัติก่อนๆ ของข้อนี้อยู่ คำว่า “สถานประกอบการถาวร” มิให้ถือว่ารวมถึง
- ก) การใช้สิ่งอำนวยความสะดวกเพียงเพื่อความมุ่งประสงค์ในการเก็บรักษาหรือการจัดแสดงสิ่งของหรือสินค้าซึ่งเป็นของวิสาหกิจ
  - ข) การเก็บรักษามูลภัณฑ์สิ่งของหรือสินค้าซึ่งเป็นของวิสาหกิจนั้นเพียงเพื่อความมุ่งประสงค์ในการเก็บรักษาหรือการจัดแสดง
  - ค) การเก็บรักษามูลภัณฑ์สิ่งของหรือสินค้าซึ่งเป็นของวิสาหกิจนั้นเพียงเพื่อความมุ่งประสงค์ให้วิสาหกิจอื่นใช้ในการแปรสภาพ
  - ง) การมีสถานธุรกิจประจำไว้เพียงเพื่อความมุ่งประสงค์ในการจัดซื้อสิ่งของ หรือสินค้าหรือเพื่อรวบรวมข้อเสนอเพื่อวิสาหกิจนั้น
  - จ) การมีสถานธุรกิจประจำไว้เพียงเพื่อความมุ่งประสงค์ในการโฆษณา หรือการค้นหาข้อมูล
  - ฉ) การมีสถานธุรกิจประจำไว้เพียงเพื่อดำเนินกิจกรรมที่กล่าวถึงในอนุวรรค ก) ถึง จ) โดยมีเงื่อนไขว่า กิจกรรมทั้งหมดของสถานธุรกิจประจำ ซึ่งเป็นผลมาจากการรวมเข้ากันนี้ มีลักษณะเป็นการเตรียมการหรือส่วนประกอบ
๕. เมื่อบุคคล (นอกเหนือจากนายหน้าซื้อขาย ตัวแทนนายหน้าทั่วไปหรือตัวแทนอื่นใดที่มีสถานภาพเป็นอิสระซึ่งอยู่ในบังคับของวรรค ๗) กระทำการในรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งในนามของวิสาหกิจของรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง จะถือว่าวิสาหกิจนั้นมีสถานประกอบการถาวรในรัฐที่กล่าวถึงรัฐแรกถ้า
- ก) บุคคลนั้นมีและใช้อย่างเป็นปกติวิสัยในรัฐที่กล่าวถึงรัฐแรก ซึ่งอำนาจในการเจรจาหรือทำสัญญาในนามของวิสาหกิจนั้น เว้นไว้แต่ว่ากิจกรรมต่างๆของบุคคลนั้นจำกัดอยู่เฉพาะเพียงการซื้อของหรือสินค้าเพื่อวิสาหกิจนั้น
  - ข) บุคคลนั้นได้เก็บรักษาอย่างเป็นปกติวิสัยในรัฐที่กล่าวถึงรัฐแรก ซึ่งมูลภัณฑ์ของสิ่งของหรือสินค้าที่เป็นของวิสาหกิจซึ่งบุคคลนั้นดำเนินการส่งมอบสิ่งของหรือสินค้า เพื่อหรือในนามของวิสาหกิจนั้นอยู่เป็นประจำ หรือ

ค) บุคคลนั้นได้จัดหาคำสั่งซื้อทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมดอย่างเป็นปกติวิสัยในรัฐ
ที่กล่าวถึงรัฐแรกเพื่อวิสาหกิจนั้นเอง หรือเพื่อวิสาหกิจนั้นเองและวิสาหกิจอื่น ๆ
ซึ่งอยู่ในความควบคุมของวิสาหกิจนั้น หรือมีผลประโยชน์ควบคุมอยู่ในวิสาหกิจนั้น

๖. แม้จะมีบทบัญญัติก่อนๆ ของข้อนี้ วิสาหกิจประกันภัยของรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่ง
เว้นแต่การประกันภัยต่อ จะถือว่ามิใช่สถานประกอบการถาวรในอีกรัฐหนึ่ง ถ้าเรียกเก็บเบี้ยประกันใน
อาณาเขตของรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง หรือรับประกันภัยที่เกิดขึ้นในรัฐนั้น โดยผ่านลูกจ้างหรือ
ผ่านตัวแทนซึ่งมิใช่ตัวแทนที่มีสถานภาพเป็นอิสระ ภายใต้อาณัติของวรรค ๗

๗. วิสาหกิจของรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งจะไม่ถือว่ามิใช่สถานประกอบการถาวรในรัฐผู้ทำ
สัญญาอีกรัฐหนึ่ง เพียงเพราะว่าวิสาหกิจดังกล่าวดำเนินธุรกิจ ในอีกรัฐหนึ่งนั้น โดยผ่านทางนายหน้า
ตัวแทนการค้าทั่วไปหรือตัวแทนอื่นใดที่มีสถานภาพเป็นอิสระ โดยมีเงื่อนไขว่าบุคคลเช่นว่านั้นกระทำ
การอันเป็นปกติธุระในธุรกิจของตน อย่างไรก็ตาม เมื่อกิจกรรมของตัวแทนดังกล่าวทั้งหมดหรือเกือบ
ทั้งหมดได้ถูกกระทำขึ้นในนามวิสาหกิจนั้นหรือกระทำในนามของวิสาหกิจนั้นกับวิสาหกิจอื่น ๆ ซึ่งอยู่
ในความควบคุมของวิสาหกิจนั้นหรือมีผลประโยชน์ควบคุมอยู่ในวิสาหกิจนั้น บุคคลเช่นว่านี้จะ
ไม่ถือว่าเป็นตัวแทนที่มีสถานภาพเป็นอิสระตามความหมายของวรรคนี้

๘. เพียงแต่ข้อเท็จจริงที่ว่า บริษัทหนึ่งซึ่งเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งควบคุม
หรืออยู่ในความควบคุมของบริษัท ซึ่งเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง หรือซึ่งประกอบธุรกิจ
ในอีกรัฐหนึ่งนั้น (ไม่ว่าจะผ่านสถานประกอบการถาวรหรือไม่ก็ตาม) มิเป็นเหตุให้บริษัทหนึ่งบริษัทใด
เป็นสถานประกอบการถาวรของอีกบริษัทหนึ่ง

ข้อ ๖ เงินได้จากอสังหาริมทรัพย์

๑. เงินได้ที่ผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาของรัฐหนึ่งได้รับจากอสังหาริมทรัพย์ (รวมทั้งเงินได้จากการเกษตรหรือป่าไม้) ซึ่งตั้งอยู่ในรัฐผู้สัญญาอีกรัฐหนึ่ง อาจเก็บภาษีได้ในอีกรัฐหนึ่งนั้น
๒. คำว่า “อสังหาริมทรัพย์” ให้มีความหมายซึ่งคำนั้นนี้อยู่ตามกฎหมายของรัฐผู้ทำสัญญาซึ่งทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่ คำนี้ไม่ว่ากรณีใดจะรวมถึงทรัพย์สินอันเป็นอุปกรณ์ของอสังหาริมทรัพย์ ปลูกสัตว์ และเครื่องมือที่ใช้ในการเกษตร และการป่าไม้ สิทธิที่อยู่ในบังคับของบทบัญญัติของกฎหมาย A ทั่วไปว่าด้วยทรัพย์สินที่เป็นที่ดิน สิทธิเก็บกินในอสังหาริมทรัพย์ และสิทธิที่จะได้รับชำระตามจำนวนที่เปลี่ยนแปลงได้ หรือจำนวนตายตัวเป็นค่าตอบแทนในการทำงานหรือสิทธิในการทำงานในชุมแร่ แห่่งแร่ และทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ ส่วนเรือเดินทะเล เรือ หรืออากาศยาน มิให้ถือว่าเป็น อสังหาริมทรัพย์
๓. บทบัญญัติของวรรค ๑ จะใช้บังคับแก่เงินได้ที่ได้รับจากการใช้โดยตรง การให้เช่า หรือการใช้อสังหาริมทรัพย์ในรูปอื่น
๔. บทบัญญัติของวรรค ๑ และ ๓ จะใช้บังคับแก่เงินได้จากอสังหาริมทรัพย์ของวิสาหกิจ และแก่เงินได้จากอสังหาริมทรัพย์ที่ใช้เพื่อการประกอบบริการส่วนบุคคลที่เป็นอิสระด้วย

ข้อ ๗ กำไรจากธุรกิจ

๑. เงินได้หรือกำไรของวิสาหกิจของรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งให้เก็บภาษีได้เฉพาะในรัฐนั้น เว้นไว้แต่ว่าวิสาหกิจนั้นประกอบธุรกิจในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง โดยผ่านทางสถานประกอบการถาวร ซึ่งตั้งอยู่ในรัฐนั้น ถ้าวิสาหกิจนั้นประกอบธุรกิจเช่นว่าแล้ว เงินได้หรือกำไรของวิสาหกิจ อาจเก็บ ภาษีได้ในอีกรัฐหนึ่ง แต่ต้องเก็บจากกำไรเพียงเท่าที่พึงถือว่าเป็นของ (ก) สถานประกอบการถาวรนั้น (ข) การขายของหรือสินค้าในอีกรัฐหนึ่งนั้น อันมีลักษณะเหมือนหรือคล้ายคลึงกับของหรือสินค้าที่ขาย โดยผ่านทางสถานประกอบการถาวรนั้น หรือ (ค) กิจกรรมทางธุรกิจอื่นๆ ที่ประกอบการในอีกรัฐหนึ่งนั้น อันมีลักษณะเหมือนหรือคล้ายคลึงกับกิจกรรมทางธุรกิจที่กระทำ โดยผ่านทางสถานประกอบการ ถาวรนั้น

๒. ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติของวรรค ๓ ในกรณีที่วิสาหกิจของรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่ง ประกอบธุรกิจในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง โดยผ่านทางสถานประกอบการถาวรซึ่งตั้งอยู่ในรัฐผู้ทำสัญญา อีกรัฐหนึ่งนั้น ในแต่ละรัฐผู้ทำสัญญาให้ถือว่าเงินได้หรือกำไรเป็นของสถานประกอบการถาวรนั้น ในส่วนที่พึงคาดหวังได้ว่าสถานประกอบการถาวรนั้นจะได้รับ ถ้าสถานประกอบการถาวรนั้นเป็น วิสาหกิจ อันแยกต่างหากและประกอบกิจการเช่นเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันภายใต้ภาวะเช่นเดียวกัน หรือคล้ายคลึงกันและติดต่อกันอย่างเป็นอิสระโดยแท้จริงกับวิสาหกิจซึ่งตนเป็นสถานประกอบการ ถาวร นั้น

๓. ในการกำหนดกำไรของสถานประกอบการถาวร จะยอมให้หักค่าใช้จ่ายซึ่งมีขึ้นเพื่อ ความมุ่งประสงค์ของธุรกิจแห่งสถานประกอบการถาวรนั้น รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการบริหารและ

การ

จัดการทั่วไป ไม่ว่าจะเกิดขึ้นในรัฐผู้ทำสัญญาที่สถานประกอบการถาวรนั้นตั้งอยู่หรือที่อื่น ใดๆ

ตาม

การจ่ายของสถานประกอบการถาวร (ยกเว้นกรณีการใช้คืนค่าใช้จ่ายจริง) ให้แก่สำนักงานใหญ่ ของ วิสาหกิจ หรือจ่ายให้แก่สำนักงานอื่น ๆ ของวิสาหกิจนั้น ไม่ให้นำมาหักเป็นรายจ่ายสำหรับการจ่าย ในรูปของค่าสิทธิ ค่าธรรมเนียม หรือการจ่ายอย่างอื่น ๆ ที่คล้ายคลึงกัน เพื่อตอบแทนสำหรับการใช้ สิทธิบัตรหรือสิทธิอื่น ๆ หรือในรูปของค่านายหน้า เพื่อการบริการพิเศษหรือเพื่อการจัดการ หรือ ค่าดอกเบียเงินกู้ยืมที่วิสาหกิจเป็นผู้ให้กู้แก่สถานประกอบการถาวร เว้นแต่กรณีที่วิสาหกิจประกอบ

กิจการธนาคาร

- ๑๒ -

ในทำนองเดียวกัน การกำหนดกำไรของสถานประกอบการถาวรจะไม่ให้ถือเป็นรายรับ (ยกเว้นกรณีการใช้คืนค่าใช้จ่ายจริง) สำหรับจำนวนที่เรียกเก็บจากสำนักงานใหญ่ของวิสาหกิจหรือสำนักงานอื่น ๆ ของวิสาหกิจนั้นในส่วนของค่าสิทธิ ค่าธรรมเนียม หรือค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน เพื่อตอบแทนสำหรับการใช้สิทธิบัตร หรือสิทธิ หรือในรูปของค่านายหน้าสำหรับการบริการพิเศษ หรือเพื่อการจัดการให้ หรือค่าดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่สถานประกอบการถาวรเป็นผู้ให้กู้แก่สำนักงานใหญ่ของวิสาหกิจหรือสำนักงานอื่น ๆ ของวิสาหกิจแห่งนั้น เว้นแต่กรณีที่วิสาหกิจประกอบกิจการธนาคาร

๔. หากเป็นประเพณีในรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่ง ที่จะกำหนดกำไรอันเป็นของสถานประกอบการถาวร โดยอาศัยมูลฐานอัตราส่วนร้อยละตามสมควรของยอดรายรับก่อนหักรายจ่ายของวิสาหกิจหรือของสถานประกอบการถาวร หรือโดยอาศัยมูลฐานการปันผลกำไรทั้งสิ้นของวิสาหกิจให้แก่ส่วนต่าง ๆ ของวิสาหกิจ มิให้บทบัญญัติในวรรค ๒ ตัดหนทางรัฐผู้ทำสัญญานั้น ในการกำหนดผลกำไรเพื่อเสียภาษีโดยการปันผลนั้นอันอาจเป็นไปตามประเพณี อย่างไรก็ตาม วิธีกำหนดนั้นจะต้องเป็นวิธีที่มีผลตามหลักการต่าง ๆ ซึ่งกำหนดไว้ในข้อนี้

๕. มิให้ถือว่าเงินได้หรือกำไรใด ๆ เป็นของสถานประกอบการถาวร โดยเหตุผลเพียงว่าสถานประกอบการถาวรมันซื้อของหรือสินค้าเพื่อวิสาหกิจ

๖. เพื่อความมุ่งประสงค์แห่งวรรคก่อน ๆ เงินได้หรือกำไรที่จะถือเป็นของสถานประกอบการถาวรให้กำหนดวิธีเดียวกันเป็นปี ๆ ไป เว้นไว้แต่จะมีเหตุผลอันสมควร และเพียงพอที่จะใช้วิธีอื่น

๗. ในกรณีที่เงินได้หรือกำไรรวมไว้ซึ่งรายการเงินได้ซึ่งแยกอยู่ในบังคับของข้ออื่นแห่งความตกลงนี้มีให้บทบัญญัติของข้ออื่นเหล่านั้นถูกกระทบกระเทือนโดยบทบัญญัติของข้อนี้

ข้อ ๘

การขนส่งทางเรือและทางอากาศ

๑. เงินได้หรือกำไรที่วิสาหกิจของรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งได้รับจากการดำเนินการเดินอากาศยานในการจราจรระหว่างประเทศ ให้เก็บภาษีได้เฉพาะในรัฐผู้ทำสัญญารัฐนั้น
๒. เงินได้หรือกำไรที่วิสาหกิจของรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งได้รับจากการดำเนินการเดินเรือในการจราจรระหว่างประเทศ อาจเก็บภาษีได้ในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง แต่จะลดภาษีที่บังคับจัดเก็บในรัฐหนึ่งนั้น ลงเป็นจำนวนเท่ากับร้อยละ ๕๐ ของภาษี
๓. ให้ใช้บทบัญญัติของวรรค ๑ และวรรค ๒ แก่เงินได้หรือกำไรที่เกิดจากการเข้าร่วมกลุ่ม การเข้าร่วมในธุรกิจ หรือการเข้าร่วมในตัวแทนปฏิบัติการระหว่างประเทศ

ข้อ ๙

วิสาหกิจในเครือเดียวกัน

ในกรณีนี้

ก) วิสาหกิจของรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งเข้าร่วมโดยตรงหรือโดยทางอ้อมในการจัดการ
ควบคุมหรือร่วมทุนของวิสาหกิจของรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง หรือ

ข) กลุ่มบุคคลเดียวกันเข้าร่วมโดยตรงหรือโดยอ้อมในการจัดการ ควบคุม
หรือร่วมทุนของวิสาหกิจของรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่ง และวิสาหกิจของรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง
และในแต่ละกรณีได้มีการวางหรือตั้งบังคับเงื่อนไขระหว่างวิสาหกิจทั้งสองในด้านความสัมพันธ์ทางการ
พาณิชย์หรือการเงิน ซึ่งแตกต่างไปจากเงื่อนไขอันพึงมีระหว่างวิสาหกิจอิสระ เงินได้ หรือกำไรใดๆ
ซึ่งควรจะมีแก่วิสาหกิจหนึ่ง หากมิได้มีเงื่อนไขเหล่านั้น แต่มิได้มีขึ้นโดยเหตุแห่งเงื่อนไขเหล่านั้น อาจ
รวมเข้าเป็นกำไรของวิสาหกิจนั้น และเก็บภาษีได้ตามนั้น

ข้อ ๑๐
เงินปันผล

๑. เงินปันผลที่บริษัทซึ่งเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาของรัฐหนึ่งจ่ายให้แก่ผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง อาจเก็บภาษีได้ในอีกรัฐหนึ่งนั้น

๒. อย่างไรก็ตาม เงินปันผลเช่นว่านั้นอาจเก็บภาษีได้ในรัฐผู้ทำสัญญา ซึ่งบริษัทผู้จ่ายเงินปันผลเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ใน และตามกฎหมายของรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐนั้น แต่ถ้าผู้รับเป็นเจ้าของผลประโยชน์ในเงินปันผล ภาษีที่เรียกเก็บจะต้องไม่เกิน

ก) ร้อยละ ๑๕ ของจำนวนเงินปันผลทั้งสิ้น ถ้าบริษัทผู้จ่ายเงินปันผลดำเนินกิจการอุตสาหกรรม

ข) ร้อยละ ๒๐ ของจำนวนเงินปันผลทั้งสิ้น ในกรณีอื่น
วรรคนี้จะไม่กระทบกระเทือนต่อการจัดเก็บภาษีจากบริษัทในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกำไรที่จ่ายเงินปันผลนั้นออกไป

๓. คำว่า “เงินปันผล” ที่ใช้ในข้อนี้ หมายถึง เงินได้จากหุ้น หุ้นเหมืองแร่ หุ้นผู้ก่อตั้ง หรือสิทธิอื่นๆ (ซึ่งมิใช่สิทธิเรียกร้องหนี้) อันมีส่วนในผลกำไร รวมทั้งเงินได้จากสิทธิอื่นๆของบริษัทซึ่งอยู่ภายใต้การบังคับจัดเก็บภาษีเช่นเดียวกับเงินได้จากหุ้นตามกฎหมายของรัฐซึ่งบริษัทที่ทำการแบ่งให้เป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ใน

๔. บทบัญญัติของวรรค ๑ และ ๒ จะไม่ใช้บังคับ ถ้าเจ้าของผลประโยชน์จากเงินปันผลซึ่งเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาของรัฐหนึ่งประกอบธุรกิจของรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งซึ่งบริษัทที่จ่ายเงินปันผลนั้นเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ใน โดยผ่านสถานประกอบการถาวรที่ตั้งอยู่ในรัฐนั้นหรือให้บริการส่วนบุคคลที่เป็นอิสระในรัฐอีกรัฐหนึ่งนั้นจากฐานประกอบการประจำที่ตั้งอยู่ในอีกรัฐหนึ่งนั้น และการถือหุ้นในส่วนที่มีการจ่ายเงินปันผลนั้นเกี่ยวข้องกับสถานประกอบการถาวร หรือฐานประกอบการประจำ เช่นว่านั้น ในกรณีเช่นนั้นให้ใช้บทบัญญัติของข้อ ๗ หรือข้อ ๑๔ บังคับแล้วแต่กรณี

๕. ในกรณีที่บริษัทซึ่งเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งได้รับเงินกำไรหรือเงินได้จาก รัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง รัฐอีกรัฐหนึ่งนั้นจะต้องไม่ตั้งบังคับขัดเก็บบากีใดๆ จากเงินปันผลที่บริษัทจ่าย เว้นแต่ตราบเท่าที่ได้จ่ายเงินปันผลนั้นให้แก่ผู้มีถิ่นที่อยู่ในอีกรัฐหนึ่งนั้น หรือตราบเท่าที่การถือหุ้นใน ส่วนที่เกี่ยวกับเงินปันผลที่จ่ายนั้นได้เกี่ยวข้องกับประการสำคัญกับ สถานประกอบการถาวร หรือฐาน ประกอบการประจำที่ตั้งอยู่ในอีกรัฐหนึ่งนั้น และจะไม่กำหนดให้กำไรที่ยังมิได้แบ่งสรรของบริษัทต้อง เสียภาษีกำไรที่ยังมิได้แบ่งสรร แม้ว่าเงินปันผลที่จ่ายหรือกำไรที่ยัง มิได้แบ่งสรรนั้นจะประกอบขึ้นด้วย กำไรหรือเงินได้ที่เกิดขึ้นในรัฐอีกรัฐหนึ่งนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนก็ตาม

๖. แม้จะมีบทบัญญัติในวรรค ๕ บริษัทซึ่งเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่ง มีสถานประกอบการถาวรในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง กำไรของสถานประกอบการถาวรนี้หลังจากมีการ เสียภาษีนิติบุคคลแล้ว อาจมีภาระภาษีตามกฎหมายของ รัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง

ข้อ ๑๑
ดอกเบ็ญ

๑. ดอกเบ็ญที่เกิดขึ้นในรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่ง และจ่ายให้แก่ผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง อาจเก็บภาษีได้ในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งนั้น

๒. อย่างไรก็ตาม

(ก) ในกรณีของประเทศอินโดนีเซีย

ดอกเบ็ญดังกล่าวที่เกิดขึ้นในประเทศอินโดนีเซียอาจเก็บภาษีได้ในประเทศอินโดนีเซียตามกฎหมายของประเทศอินโดนีเซีย แต่ถ้าผู้รับเป็นเจ้าของผลประโยชน์ของดอกเบ็ญภาษีที่เรียกเก็บจะต้องไม่เกินร้อยละ ๑๕ ของจำนวนดอกเบ็ญทั้งสิ้น

(ข) ในกรณีของประเทศไทย

ดอกเบ็ญดังกล่าวที่เกิดขึ้นในประเทศไทยอาจเก็บภาษีได้ในประเทศไทยตามกฎหมายของประเทศไทย แต่ถ้าผู้รับเป็นเจ้าของผลประโยชน์ของดอกเบ็ญ ภาษีที่เรียกเก็บจะต้องไม่เกิน

(๑) ร้อยละ ๑๐ ของจำนวนดอกเบ็ญทั้งสิ้น ถ้าดอกเบ็ญนั้นได้รับโดยสถาบันการเงินใด ๆ (รวมทั้งบริษัทประกันภัย)

(๒) ในกรณีอื่น ๆ ร้อยละ ๒๕ ของจำนวนดอกเบ็ญทั้งสิ้น

๓. แม้จะมีบทบัญญัติแห่งวรรค ๒ ดอกเบ็ญที่เกิดขึ้นในรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่ง และจ่ายให้แก่รัฐบาลของรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง จะได้รับการยกเว้นภาษีในรัฐผู้ทำสัญญารัฐแรกที่กล่าวถึง

๔. เพื่อความมุ่งประสงค์แห่งวรรค ๓ ของข้อนี้ คำว่า "รัฐบาล"

(ก) ในกรณีของประเทศอินโดนีเซีย

หมายถึง รัฐบาลแห่งประเทศอินโดนีเซีย และจะรวมถึง

(๑) ธนาคารแห่งประเทศอินโดนีเซีย

(๒) องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และ

(๓) สถาบันต่าง ๆ ซึ่งทุนของสถาบันนั้นเป็นของรัฐบาลแห่งประเทศ

อินโดนีเซีย หรือขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นทั้งหมดตามที่อาจตกลง
กันเป็นคราว ๆ ไป ระหว่างรัฐบาลของรัฐผู้ทำสัญญาทั้งสองรัฐ

- ๑๘ -

(ข) ในกรณีของประเทศไทย

หมายถึง รัฐบาลแห่งประเทศไทย และจะรวมถึง

(๑) ธนาคารแห่งประเทศไทย

(๒) องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และ

(๓) สถาบันต่าง ๆ ซึ่งทุนของสถาบันนั้นเป็นของรัฐบาลแห่ง

ประเทศไทย หรือขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นทั้งหมดตามที่อาจตกลง

กันเป็นคราว ๆ ไป ระหว่างรัฐบาลของรัฐผู้ทำสัญญาทั้งสองรัฐ

๕. คำว่า “ ดอกเบี้ย ” ที่ใช้ในข้อนี้ หมายถึง เงินได้จากสิทธิเรียกร้องหนี้ทุกชนิดไม่ว่า

จะมีหลักประกันจำนองหรือไม่ และไม่ว่าจะมีสิทธิร่วมกันในผลกำไรของลูกหนี้หรือไม่ และโดยเฉพาะ
เงินได้จากหลักทรัพย์รัฐบาล และเงินได้จากพันธบัตรหรือหุ้นกู้รวมทั้งพรีเมียม และรางวัล อันผูกพันกับ
หลักทรัพย์พันธบัตรหรือหุ้นกู้เช่นว่านั้น รวมทั้งเงินได้ที่มีลักษณะทำนองเดียวกันกับ เงินได้จากการให้
กู้ยืมเงินตามกฎหมายภาษีอากรของรัฐผู้ทำสัญญาซึ่งเงินได้นั้นเกิดขึ้น รวมทั้งดอกเบี้ยจากการขายที่
ชำระล่าช้า

๖. บทบัญญัติของวรรค ๑ และ ๒ จะไม่ใช้บังคับ ถ้าเจ้าของผลประโยชน์จากดอกเบี้ย
เป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาของรัฐหนึ่งประกอบธุรกิจของรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งซึ่งดอกเบี้ยนั้นเกิดขึ้น
โดยผ่านสถานประกอบการถาวรที่ตั้งอยู่ในรัฐนั้น หรือกระทำการในอีกรัฐหนึ่งโดยให้บริการส่วนบุคคล
ที่เป็นอิสระจากฐานประกอบการประจำที่ตั้งอยู่ในรัฐนั้น และสิทธิเรียกร้องหนี้ในส่วนที่เกี่ยวกับดอกเบี้ย
ที่จ่ายมีส่วนเกี่ยวข้องในประการสำคัญกับ ก) สถานประกอบการถาวร หรือฐานประกอบการประจำหรือ
กับ ข) กิจกรรมธุรกิจที่อ้างถึงภายใต้ (ค) ของวรรค ๑ ของข้อ ๗ ในกรณีเช่นนี้ จะใช้บทบัญญัติของ
ข้อ ๗ หรือข้อ ๑๔ บังคับแล้วแต่กรณี

๗. ดอกเบี้ยจะถือว่าเกิดขึ้นในรัฐผู้ทำสัญญาของรัฐหนึ่งเมื่อผู้จ่ายคือรัฐนั่นเอง องค์การบริหาร
ส่วนท้องถิ่น หรือผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐนั้น อย่างไรก็ตาม ในกรณีบุคคลที่จ่ายดอกเบี้ยไม่ว่าจะเป็นผู้มีถิ่นที่
อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาของรัฐหนึ่งหรือไม่ก็ตาม มีสถานประกอบการถาวรหรือฐานประกอบการประจำ ในรัฐ
ผู้ทำสัญญาของรัฐหนึ่ง อันก่อให้เกิดหนี้ที่ต้องจ่ายดอกเบี้ยนั้น และดอกเบี้ยนั้นตกเป็นภาระแก่สถาน

ประกอบการถาวรหรือฐานประกอบการประจำ ดอกเบี้ยเช่นว่านั้นจะถือว่าเกิดขึ้นในรัฐซึ่ง สถานประกอบการถาวร หรือฐานประกอบการประจำนั้นตั้งอยู่

- ๑๙ -

๘. ในกรณีที่โดยเหตุผลแห่งความสัมพันธ์พิเศษระหว่างผู้จ่าย และเจ้าของผลประโยชน์ หรือระหว่างบุคคลทั้งสองนั้นกับบุคคลอื่น ดอกเบี้ยที่จ่ายให้กันนั้น เมื่อคำนึงถึงสิทธิเรียกร้องนี้ อันเป็นมูลเหตุแห่งการจ่ายดอกเบี้ยแล้วมีจำนวนเกินกว่าจำนวนเงินซึ่งควรจะได้ตกลงกันระหว่างผู้จ่ายกับเจ้าของผลประโยชน์ หากไม่มีความสัมพันธ์เช่นว่านั้น บทบัญญัติของข้อนี้จะใช้บังคับเฉพาะแก่เงินจำนวนหลัง ในกรณีเช่นนั้นส่วนเกินของเงินที่ชำระนั้นให้คงเก็บภาษีได้ตามกฎหมายของรัฐผู้ทำสัญญาแต่ละรัฐ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงบทบัญญัติอื่น ๆ แห่งความตกลงนี้ด้วย

ข้อ ๑๒

ค่าสิทธิ

๑. ค่าสิทธิที่เกิดขึ้นในรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่ง และจ่ายให้แก่ผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญา อีกรัฐหนึ่ง อาจเก็บภาษีได้ในอีกรัฐหนึ่งนั้น

๒. อย่างไรก็ตาม ค่าสิทธิเช่นว่านั้นอาจเก็บภาษีได้ในรัฐผู้ทำสัญญา ซึ่งค่าสิทธินั้นเกิดขึ้น และตามกฎหมายของรัฐนั้น แต่ถ้าผู้รับเป็นเจ้าของผลประโยชน์จากค่าสิทธิ ภาษีที่เรียกเก็บนั้นจะต้องไม่เกินร้อยละ ๑๕ ของจำนวนค่าสิทธิทั้งสิ้น เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐผู้ทำสัญญาจะวางแผนปฏิบัติ เกี่ยวกับข้อจำกัดโดยความตกลงร่วมกัน

๓. คำว่า “ค่าสิทธิ” ที่ใช้ในข้อนี้ หมายถึง การจ่ายไม่ว่าชนิดใดๆ ที่ได้รับเป็นค่าตอบแทน เพื่อการใช้หรือสิทธิในการใช้ลิขสิทธิ์ในงานวรรณกรรม ศิลปะ หรืองานวิทยาศาสตร์ รวมทั้งฟิล์ม ภาพยนตร์ หรือฟิล์มหรือเทปที่ใช้สำหรับการกระจายเสียงทางวิทยุหรือโทรทัศน์ สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า แบบ หรือหุ่นจำลอง แผนผัง สูตรลับหรือกรรมวิธีลับใดๆ หรือเพื่อการใช้ หรือสิทธิในการใช้อุปกรณ์ทางอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม หรือทางวิทยาศาสตร์ หรือเพื่อข้อสนเทศเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพทางอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม หรือทางวิทยาศาสตร์ หรือสิทธิการรับชำระเป็น ค่าตอบแทนเพื่อหรือที่เกี่ยวข้องกับการแสวงประโยชน์หรือสิทธิสำรวจเพื่อหรือแสวงประโยชน์จาก แหล่งแร่ธาตุ น้ำมัน หรือก๊าซ เหมืองหิน หรือสถานที่ขุดค้นหรือแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ อื่น ๆ หรือการให้ความช่วยเหลือเพื่อเป็นส่วนประกอบและสนับสนุน หรือมีส่วนร่วมในทรัพย์สิน หรือ สิทธิใด ๆ ตามที่ได้กล่าวถึงข้างต้น หรือการจัดหาทั้งหมดหรือบางส่วนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการใช้หรือ จัดหาทรัพย์สิน หรือสิทธิใด ๆ ที่กล่าวถึงในวรรคนี้

๔. บทบัญญัติของวรรค ๒ จะใช้บังคับเช่นกันกับผลได้จากการจำหน่ายสิทธิ O หรือ ทรัพย์สินใด ๆ ที่ก่อให้เกิดค่าสิทธิเช่นว่านั้น ถ้าสิทธิหรือทรัพย์สินเช่นว่านั้น จำหน่ายโดยผู้มีถิ่นที่อยู่ของ รัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งเพื่อการใช้โดยเฉพาะในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง และการจ่ายเพื่อสิทธิหรือ ทรัพย์สินเช่นว่านั้นตกเป็นภาระของวิสาหกิจของอีกรัฐหนึ่งหรือสถานประกอบการ

ถาวรหรือฐานประกอบการประจำที่ตั้งอยู่ในรัฐอีกรัฐหนึ่งนั้น

- ๒๑ -

๕. บทบัญญัติของวรรค ๑ และวรรค ๒ จะไม่ใช่บังคับถ้าเจ้าของผลประโยชน์จากค่าสิทธิเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาของรัฐหนึ่งประกอบธุรกิจของรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งซึ่งค่าสิทธินั้นเกิดขึ้น โดยผ่านสถานประกอบการถาวรที่ตั้งอยู่ในรัฐนั้น หรือประกอบการในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งนั้น โดยให้บริการส่วนบุคคลที่เป็นอิสระจากฐานประกอบการประจำที่ตั้งอยู่ในรัฐนั้น และสิทธิหรือทรัพย์สินในส่วนของค่าสิทธิที่จ่ายนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องในประการสำคัญกับ (ก) สถานประกอบการถาวรหรือฐานประกอบการประจำนั้น หรือ กับ (ข) กิจกรรมธุรกิจที่อ้างถึงภายใต้ (ค) ของวรรค ๑ ของข้อ ๗ ในกรณีเช่นนี้จะใช้บทบัญญัติของข้อ ๗ หรือข้อ ๑๔ บังคับแล้วแต่กรณี

๖. ค่าสิทธิให้ถือว่าเกิดขึ้นในรัฐผู้ทำสัญญาของรัฐหนึ่ง เมื่อผู้จ่ายคือรัฐผู้ทำสัญญานั้นเอง องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น หรือผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐนั้น อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่บุคคลผู้จ่ายค่าสิทธิ นั้นไม่ว่าจะเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาของรัฐหนึ่งหรือไม่ก็ตามมีสถานประกอบการถาวรหรือฐานประกอบการประจำในรัฐผู้ทำสัญญาของรัฐหนึ่งอันเกี่ยวข้องกับการก่อให้เกิดพันธกรณีที่จะต้องจ่าย ค่าสิทธิขึ้น และค่าสิทธินั้นตกเป็นภาระแก่สถานประกอบการถาวรหรือฐานประกอบการประจำนั้น ค่าสิทธิเช่นนั้นให้ถือว่า เกิดขึ้นในรัฐผู้ทำสัญญาซึ่งสถานประกอบการ ถาวรหรือฐานประกอบการประจำนั้น ตั้งอยู่

๗. ในกรณีที่โดยเหตุผลแห่งความสัมพันธ์พิเศษระหว่างผู้จ่ายและเจ้าของผลประโยชน์ หรือระหว่างบุคคลทั้งสองนั้นกับบุคคลอื่น จำนวนค่าสิทธิที่จ่ายให้กันนั้น เมื่อคำนึงถึงการใช้จ่าย สิทธิ หรือข้อสนเทศอันเป็นมูลเหตุแห่งการจ่ายแล้ว มีจำนวนเกินกว่าจำนวนเงินซึ่งควรจะได้ตกลงกันระหว่างผู้จ่ายและเจ้าของผลประโยชน์ หากไม่มีความสัมพันธ์เช่นนั้น บทบัญญัติของข้อนี้จะใช้บังคับ เฉพาะกับเงินจำนวนหลัง ในกรณีเช่นนั้นส่วนเกินของเงินที่ชำระนั้นให้คงเก็บภาษีได้ตามกฎหมาย ของรัฐผู้ทำสัญญาแต่ละรัฐ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงบทบัญญัติอื่นๆ แห่งความตกลงนี้ด้วย

ข้อ ๑๓ ผลได้จากทุน

๑. ผลได้ที่ผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาของรัฐหนึ่งได้รับจากการจำหน่ายอสังหาริมทรัพย์ ตามที่ระบุไว้ในข้อ ๖ และตั้งอยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง อาจเก็บภาษีได้ในรัฐผู้ทำสัญญา อีกรัฐหนึ่ง นั้น

๒. ผลได้จากการจำหน่ายอสังหาริมทรัพย์อันเป็นส่วนหนึ่งของทรัพย์สินธุรกิจของสถาน ประกอบการถาวรซึ่งวิสาหกิจของรัฐผู้ทำสัญญาของรัฐหนึ่งมีอยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง หรือ อสังหาริมทรัพย์ที่เกี่ยวข้องกับฐานประกอบการประจำซึ่งผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาของรัฐหนึ่งมีอยู่ในรัฐ ผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง เพื่อความมุ่งประสงค์ในการให้บริการส่วนบุคคลที่เป็นอิสระ รวมทั้งผลได้ จากการจำหน่ายสถานประกอบการเช่นว่านั้น (โดยลำพังหรือรวมกับวิสาหกิจทั้งหมด) หรือฐาน ประกอบการประจำเช่นว่านั้น อาจเก็บภาษีได้ในรัฐอีกรัฐหนึ่งนั้น

๓. ผลได้ที่วิสาหกิจของรัฐผู้ทำสัญญาของรัฐหนึ่งได้รับจากการจำหน่ายเรือหรืออากาศยาน ที่ใช้ในการจราจรระหว่างประเทศ หรืออสังหาริมทรัพย์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการเดินเรือหรือ อากาศยานเช่นว่านั้น จะเก็บภาษีได้เฉพาะในรัฐนั้น

๔. ผลได้จากการจำหน่ายทรัพย์สินหรือสินทรัพย์ใด ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวไว้ใน วรรค ๑, ๒ และ ๓ ของข้อนี้ และในวรรค ๔ ของข้อ ๑๒ จะเก็บภาษีได้เฉพาะแต่ในรัฐผู้ทำสัญญา ซึ่ง ผู้จำหน่ายเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ ไม่มีข้อความใดในวรรคนี้ที่จะขัดขวางรัฐผู้ทำสัญญา รัฐหนึ่งรัฐใด ในการเก็บ ภาษีจากผลได้หรือเงินได้จากการจำหน่ายหรือการโอนหุ้นหรือหลักทรัพย์อื่น ๆ

ข้อ ๑๔

บริการส่วนบุคคลที่เป็นอิสระ

๑. เงินได้ซึ่งผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งได้รับในส่วนของที่เกี่ยวกับบริการวิชาชีพ หรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่มีลักษณะเป็นอิสระ จะเก็บภาษีได้ในรัฐนั้นเท่านั้น เว้นแต่ว่ากิจกรรมดังกล่าวได้กระทำขึ้นในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง เงินได้ในส่วนของที่เกี่ยวกับบริการวิชาชีพหรือกิจกรรมที่เป็นอิสระอื่น ๆ ซึ่งได้ประกอบการภายในรัฐอีกรัฐหนึ่งนั้น อาจเก็บภาษีได้ในรัฐนั้น

๒. แม้จะมีบทบัญญัติในวรรค ๑ อยู่ เงินได้ซึ่งผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญา รัฐหนึ่งได้รับในส่วนของที่เกี่ยวกับบริการวิชาชีพหรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่มีลักษณะเป็นอิสระที่ประกอบการในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง จะเก็บภาษีได้ในรัฐผู้ทำสัญญาแรกที่กล่าวถึง ถ้า

(ก) ผู้นั้นอยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งมีระยะเวลาครบถ้วนแล้วไม่เกิน ๑๘๓ วัน
ในปีปฏิทินที่เกี่ยวข้อง และ

(ข) ผู้นั้นไม่ได้มีฐานประกอบการประจำในรัฐอีกรัฐหนึ่งเป็นระยะเวลาหนึ่งหรือหลายระยะครบถ้วนแล้วเกิน ๑๘๓ วัน ในปีปฏิทินดังกล่าว และ

(ค) เงินได้นั้นมิได้ตกเป็นภาระแก่วิสายหัก หรือแก่สถานประกอบการถาวร หรือฐานประกอบการประจำที่ตั้งอยู่ในรัฐอีกรัฐหนึ่งนั้น

๓. คำว่า “บริการวิชาชีพ” รวมถึงโดยเฉพาะ กิจกรรมอิสระ ด้านวิทยาศาสตร์ วรรณกรรม ศิลปะ การศึกษา หรือการสอน และกิจกรรมอิสระของแพทย์ ทนายความ วิศวกร สถาปนิก ทันตแพทย์ และนักบัญชี

ข้อ ๑๕

บริการส่วนบุคคลที่ไม่เป็นอิสระ

๑. ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติของข้อ ๑๖, ๑๗, ๑๘, ๑๙, ๒๐ และ ๒๑ เงินเดือน ค่าจ้าง และค่าตอบแทนอย่างอื่นที่คล้ายคลึงกัน ที่ผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญา รัฐหนึ่งได้รับในส่วนของที่เกี่ยวกับการจ้างงาน ให้เก็บภาษีได้เฉพาะในรัฐผู้ทำสัญญา รัฐนั้น เว้นแต่การจ้างงานนั้นได้กระทำในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง ถ้ามีการจ้างงานเช่นนั้น ค่าตอบแทนที่ได้รับจากการนั้น อาจเก็บภาษีได้ในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งนั้น

๒. แม้จะมีบทบัญญัติของวรรค ๑ ค่าตอบแทนที่ผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญา รัฐหนึ่งได้รับในส่วนของที่เกี่ยวกับการจ้างงานที่กระทำในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง จะเก็บภาษีได้เฉพาะในรัฐผู้ทำสัญญาที่กล่าวถึงรัฐแรก ถ้า

(ก) ผู้รับอยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งในชั่วระยะเวลาหนึ่งหรือหลายระยะเวลา รวมกันไม่เกิน ๑๘๓ วัน ในปีปฏิทินที่เกี่ยวข้องและ

(ข) ค่าตอบแทนนั้นจ่ายโดย หรือในนามของนายจ้างผู้ซึ่งมิได้เป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐอีกรัฐหนึ่ง และ

(ค) ค่าตอบแทนนั้นมิได้ตกเป็นภาระแก่หรือจ่ายในนามสถานประกอบการถาวรหรือฐานประกอบการประจำซึ่งนายจ้างมีอยู่ในรัฐอีกรัฐหนึ่ง

๓. แม้จะมีบทบัญญัติวรรคก่อนๆ ของข้อนี้ ค่าตอบแทนที่ได้รับในส่วนของที่เกี่ยวกับการทำงานในเรือหรืออากาศยานที่ดำเนินการในการจราจรระหว่างประเทศ โดยวิสาหกิจของรัฐผู้ทำสัญญา รัฐหนึ่งจะเก็บภาษีได้เฉพาะในรัฐผู้ทำสัญญา รัฐนั้น

ข้อ ๑๖

ค่าป่วยการของกรรมการ

๑. ค่าป่วยการของกรรมการ และการชำระอย่างอื่นอันคล้ายคลึงกันซึ่งผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งได้รับในฐานะที่เป็นสมาชิกในคณะกรรมการหรือ องค์กรอื่นอันคล้ายคลึง กันของบริษัทซึ่งเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง อาจเก็บภาษีได้ในรัฐอีกรัฐหนึ่งนั้น
๒. ค่าตอบแทนซึ่งบุคคลในบังคับของวรรค ๑ ได้รับจากบริษัทในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการให้ปฏิบัติหน้าที่ทำงานวันต่อวันในลักษณะการบริหารหรือเทคนิค อาจเก็บภาษีได้ตามบทบัญญัติของข้อ ๑๕

ข้อ ๑๗

นักแสดงและนักกีฬา

๑. แม้จะมีบทบัญญัติของข้อ ๑๔ และ ๑๕ เงินได้ที่ผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาของรัฐหนึ่ง ได้รับในฐานะนักแสดง เช่น นักแสดงบนเวที ภาพยนตร์ วิทยูหรือโทรทัศน์ หรือนักดนตรี หรือในฐานะนักกีฬา จากกิจกรรมส่วนบุคคลของตนที่ได้กระทำเช่นนั้น ในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง อาจเก็บภาษีได้ในรัฐอีกรัฐหนึ่งนั้น

๒. ในกรณีเงินได้ในส่วนที่เกี่ยวกับกิจกรรมส่วนบุคคลที่กล่าวถึงในวรรค ๑ ไม่ได้มีขึ้นแก่นักแสดงหรือนักกีฬาเอง แต่ได้มีขึ้นกับบุคคลอื่น เงินได้นั้นอาจเก็บภาษีได้ในรัฐผู้ทำสัญญาที่กิจกรรมของนักแสดงหรือนักกีฬาได้กระทำขึ้น โดยไม่คำนึงถึงบทบัญญัติของข้อ ๗ ข้อ ๑๔ และข้อ ๑๕

๓. บทบัญญัติของวรรค ๑ และ ๒ จะไม่ใช้บังคับกับ

(ก) เงินได้ที่นักแสดงหรือนักกีฬาได้รับจากกิจกรรมที่กระทำในรัฐผู้ทำสัญญาของรัฐหนึ่ง หากการมาเยือนรัฐผู้ทำสัญญาของรัฐหนึ่งนั้นได้รับการอุดหนุนที่สำคัญจากเงินทุนสาธารณะของรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง หรือจากเงินทุนสาธารณะของส่วนราชการ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นใด หรือองค์การตามกฎหมายในรัฐอีกรัฐหนึ่งนั้น

(ข) เงินได้ที่องค์การที่ไม่แสวงหากำไรของรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งได้รับในรัฐผู้ทำสัญญาของรัฐหนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับกิจกรรมดังกล่าว โดยมีเงื่อนไขว่าองค์การดังกล่าวได้รับการอุดหนุนที่สำคัญจากเงินทุนสาธารณะของรัฐอีกรัฐหนึ่งนั้น หรือจากเงินทุนสาธารณะของส่วนราชการ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นใด หรือองค์การตามกฎหมายในรัฐอีกรัฐหนึ่งนั้น

ข้อ ๑๘

เงินบำนาญและเงินปี

๑. ภายใต้บทบัญญัติของวรรค ๒ ของข้อ ๑๙ เงินบำนาญและค่าตอบแทนอื่นๆ ที่คล้ายคลึงกันที่จ่ายให้แก่ผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งจากแหล่งในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง เพื่อตอบแทนการทำงานหรือบริการในอดีตในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งนั้น และเงินปีใด ๆ จ่ายให้แก่ผู้มีถิ่นที่อยู่ดังกล่าวจากแหล่งในรัฐดังกล่าว อาจเก็บภาษีได้ในอีกรัฐหนึ่ง

๒. คำว่า “เงินปี” หมายถึง จำนวนที่กำหนดให้จ่ายเป็นงวด ๆ ตามเวลาที่กำหนด ระหว่างการมีชีวิต หรือ ระหว่างระยะเวลาที่กำหนด หรือจำกัด ภายใต้ภาระผูกพันในการจ่ายคืนเป็นตัวเงินหรือมีค่าเป็นเงินเพื่อเป็นการตอบแทนอย่างเพียงพอและเต็มที่

ข้อ ๑๙
งานรัฐบาล

๑. (ก) ค่าตอบแทนนอกเหนือจากเงินบำนาญที่จ่ายโดยรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่ง หรือองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นของรัฐผู้ทำสัญญารัฐนั้นให้แก่บุคคลธรรมดา ในส่วนที่เกี่ยวกับบริการที่ให้แก่รัฐนั้น หรือองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นนั้น จะเก็บภาษีได้ในรัฐนั้น
- (ข) อย่างไรก็ตามค่าตอบแทนดังกล่าวจะเก็บภาษีได้เฉพาะในรัฐผู้ทำสัญญาอีก รัฐหนึ่งเท่านั้น ถ้าหากบริการนั้นได้เกิดขึ้นในอีกรัฐหนึ่งนั้น และบุคคลธรรมดาผู้นั้นเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐนั้นผู้ซึ่ง
  - (๑) เป็นคนชาติของรัฐนั้น หรือ
  - (๒) มิได้เป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐนั้นเพียงเพื่อมุ่งประสงค์ที่จะให้บริการนั้น
๒. (ก) เงินบำนาญใด ๆ ที่จ่ายโดยหรือจ่ายจากกองทุนที่ก่อตั้งขึ้นโดยรัฐผู้ทำสัญญา รัฐหนึ่ง หรือองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นของรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งนั้นให้แก่ บุคคลธรรมดาใด ๆ ที่เกี่ยวกับบริการที่ให้แก่รัฐนั้น หรือองค์การบริหาร ส่วนท้องถิ่นของรัฐนั้น จะเก็บภาษีได้เฉพาะในรัฐนั้นเท่านั้น
- (ข) อย่างไรก็ตาม เงินบำนาญนั้นจะเก็บภาษีได้เฉพาะในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง ถ้าบุคคลธรรมดานั้นเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่และเป็นคนชาติของอีกรัฐหนึ่งนั้น
๓. บทบัญญัติของข้อ ๑๕ ข้อ ๑๖ และ ข้อ ๑๘ จะใช้บังคับแก่ค่าตอบแทนและ เงินบำนาญที่เกี่ยวกับการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจใด ๆ ที่ดำเนินการโดยรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่ง หรือองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นของรัฐนั้น

ข้อ ๒๐
นักศึกษา

การจ่ายเงินที่นักเรียน ผู้ฝึกงาน หรือฝึกอบรมทางธุรกิจ ผู้ซึ่งในเวลาก่อนหน้าที่จะไปเยือนรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งเป็นหรือเคยเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง และเป็นผู้อยู่ในรัฐที่กล่าวถึงรัฐแรกเพียงเพื่อความมุ่งประสงค์ในการศึกษา หรือฝึกอบรม ได้รับเพื่อวัตถุประสงค์ในการครองชีพ การศึกษา หรือการฝึกอบรม จะไม่ถูกเรียกเก็บภาษีในรัฐที่กล่าวถึงรัฐแรกนั้น โดยมีเงื่อนไขว่าการจ่ายเงินให้แก่บุคคลเช่นนั้นได้กระทำจากแหล่งภายนอกรัฐนั้น

ข้อ ๒๑

ศาสตราจารย์ ครู และนักวิจัย

๑. บุคคลธรรมดาซึ่งเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งในเวลาก่อนหน้าที่จะไปเยือนรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง และเป็นผู้ไปเยือนรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งนั้นเป็นเวลาไม่เกินสองปีตามคำเชิญของมหาวิทยาลัย วิทยาลัย โรงเรียน หรือสถาบันการศึกษาอื่นซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งนั้น เพียงเพื่อความมุ่งประสงค์ในการสอนหรือการวิจัย หรือทั้งสองประการที่สถาบันการศึกษาเช่นว่านั้น จะได้รับยกเว้นภาษีในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง สำหรับค่าตอบแทนจากการสอนหรือการวิจัยเช่นว่านั้น

๒. บทบัญญัติของข้อนี้ จะใช้บังคับเฉพาะกับเงินได้จากกรวิจัย ถ้ากรวิจัยเช่นว่านั้น ได้ดำเนินการโดยบุคคลธรรมดาเพื่อสาธารณประโยชน์ และไม่ได้ดำเนินการเพื่อประโยชน์ของเอกชนบางคนหรือหลายคนเป็นสำคัญ

ข้อ ๒๒
เงินได้ที่มิได้กล่าวถึง

บรรดารายการเงินได้ที่ผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่ง ซึ่งมีได้กล่าวถึงใน
ข้อก่อน ๆ ของความตกลงนี้ อาจเก็บภาษีได้ในรัฐซึ่งเงินได้นั้นเกิดขึ้น

ข้อ ๒๓

วิธีการสำหรับการขจัดภาษีซ้อน

๑. ในกรณีที่ผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งได้รับเงินได้ตามบทบัญญัติของความตกลงนี้ อาจเก็บภาษีได้ในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง รัฐผู้ทำสัญญาที่กล่าวถึงรัฐแรกจะยอมให้หักภาษีจากเงินได้ของผู้มีถิ่นที่อยู่ผู้นั้นในจำนวนเท่ากับภาษีเงินได้ที่จ่ายในรัฐอีกรัฐหนึ่งนั้น อย่างไรก็ตาม การหักเช่นนั้นจะต้องไม่เกินกว่าจำนวนภาษีที่ได้คำนวณไว้ก่อนที่จะยอมให้มีการหักตามจำนวนที่เหมาะสมกับเงินได้นั้นซึ่งอาจเก็บภาษีได้ในอีกรัฐหนึ่ง แล้วแต่กรณี

๒. เพื่อความมุ่งประสงค์แห่งวรรค ๑ ของข้อนี้ คำว่า “ภาษีที่จ่ายในรัฐอีกรัฐหนึ่งนั้น” จะถือว่ารวมถึงจำนวนภาษีซึ่งควรจะได้ชำระไว้แล้วในรัฐอีกรัฐหนึ่งนั้น ถ้าไม่ได้รับการยกเว้นหรือลดหย่อนตามกฎหมายส่งเสริมพิเศษที่บัญญัติไว้เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจในอีกรัฐหนึ่งนั้น ซึ่งมีผลบังคับใช้อยู่ในวันที่มีการลงนามความตกลงนี้ หรือซึ่งอาจนำมาใช้ภายหลังในการแก้ไขปรับปรุงหรือเพิ่มเติมกฎหมายที่มีอยู่

ข้อ ๒๔ การไม่เลือกปฏิบัติ

๑. คนชาติของรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่ง จะไม่ถูกบังคับในรัฐผู้ทำสัญญา อีกรัฐหนึ่ง ให้เสียภาษีอากรใดๆหรือให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดกฎเกณฑ์ใดๆเกี่ยวกับการนั้น อันเป็นการนอกเหนือ ไปจากหรือเป็นภาระหนักกว่าการเก็บภาษีอากร และข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องซึ่งคนชาติของ อีกรัฐหนึ่งนั้นถูก หรืออาจถูกบังคับให้เสียหรือให้ปฏิบัติตามในสถานการณ์เดียวกัน โดยไม่คำนึงถึงบทบัญญัติของข้อ ๑ บทบัญญัตินี้จะใช้บังคับกับบุคคลผู้ซึ่งไม่ใช่ผู้มีถิ่นที่อยู่ของรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งหรือทั้งสองรัฐด้วย
๒. ภาษีอากรที่เก็บจากสถานประกอบการถาวร ซึ่งวิสาหกิจของรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่ง มีอยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง จะไม่เรียกเก็บในอีกรัฐหนึ่งนั้น โดยเป็นการอนุเคราะห์น้อยกว่าภาษีอากรที่เรียกเก็บจากวิสาหกิจของอีกรัฐหนึ่งนั้นที่ประกอบกิจกรรมอย่างเดียวกัน
๓. วิสาหกิจของรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งซึ่งผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่งคนเดียวหรือหลายคนเป็นเจ้าของหรือควบคุมทุนทั้งหมดหรือแต่บางส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม จะไม่ถูกบังคับในรัฐผู้ทำสัญญาที่กล่าวถึงรัฐแรกให้เสียภาษีอากรใด ๆ หรือปฏิบัติตามข้อกำหนดใดๆ เกี่ยวกับการนั้นอันเป็นการนอกเหนือไปจากหรือเป็นภาระหนักกว่าภาษีอากรและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องซึ่งวิสาหกิจอื่นที่คล้ายคลึงกันของรัฐที่กล่าวถึงรัฐแรกนั้นถูกหรืออาจถูกบังคับให้เสียหรือให้ปฏิบัติตาม
๔. บทบัญญัติในข้อนี้จะไม่แปลความเป็นการผูกพันรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งต้องให้แก่ผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง ซึ่งค่าลดหย่อน การผ่อนผัน และการหักลดส่วนบุคคล เพื่อ ความมุ่ง ประสงค์ทางภาษีโดยคำนึงถึงสถานภาพทางสังคมและภาระทางครอบครัว ซึ่งรัฐนั้นให้แก่ผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐของตน

๕. ในข้อนี้ คำว่า "ภาษีอากร" หมายถึง ภาษีอันอยู่ในบังคับของความตกลงนี้

- ๓๔ -

ข้อ ๒๕

วิธีการดำเนินการเพื่อความตกลงร่วมกัน

๑. ในกรณีผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐผู้ทำสัญญาทั้งสองรัฐพิจารณาเห็นว่า การกระทำของรัฐผู้ทำสัญญาทั้งสองรัฐหรือทั้งสองรัฐมีผลหรือจะมีผลให้ตนเองต้องเสียภาษีอากร โดยไม่เป็นไปตามบทบัญญัติของความตกลงนี้ ผู้ขึ้นอาจยื่นเรื่องราวของตนต่อเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐผู้ทำสัญญาซึ่งตนมีถิ่นที่อยู่ หรือกรณีของบุคคลนั้นอยู่ภายใต้บทบัญญัติวรรค ๑ ของข้อ ๒๔ ก็ให้ยื่นต่อรัฐผู้ทำสัญญาที่ตนเป็นคนชาติ โดยไม่ต้องคำนึงถึงทางแก้ไข ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายภายในของรัฐผู้ทำสัญญาทั้งสองรัฐ คำร้องดังกล่าวต้องยื่นภายในเวลา ๒ ปี นับจากที่ได้รับแจ้งครั้งแรกที่ก่อให้เกิดการปฏิบัติทางภาษีอันไม่เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งความตกลงนี้
๒. ถ้าข้อคัดค้านนั้นปรากฏแก่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจว่ามีเหตุผลสมควรและถ้าตนไม่สามารถที่จะหาทางแก้ไขที่น่าพอใจได้เอง เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจจะต้องพยายามแก้ไขกรณีนั้น โดยความตกลงร่วมกันกับเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง เพื่อเว้นการเก็บภาษีอันไม่เป็นไปตามความตกลงนี้
๓. เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐผู้ทำสัญญาทั้งสองรัฐ จะพยายามแก้ไขข้อยุ่งยากหรือข้อสงสัยใดๆ อันเกิดขึ้นเกี่ยวกับการตีความหรือการใช้บังคับความตกลง โดยความตกลงร่วมกัน เจ้าหน้าที่ดังกล่าวอาจปรึกษาหารือกัน เพื่อการขจัดการเก็บภาษีซ้อนในกรณีใดๆ ที่มีได้บัญญัติไว้ในความตกลงนี้ด้วย
๔. เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐผู้ทำสัญญาทั้งสองรัฐอาจติดต่อกันโดยตรงเพื่อความมุ่งประสงค์ให้มีการตกลงกันตามความหมายแห่งวรรคก่อนๆ นั้น

ข้อ ๒๖ การแลกเปลี่ยนข้อสนเทศ

๑. เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐผู้ทำสัญญาทั้งสองรัฐ จะแลกเปลี่ยนข้อสนเทศอันจำเป็นแก่การปฏิบัติตามบทบัญญัติของความตกลงนี้หรือของกฎหมายภายในของรัฐคู่สัญญาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ
ภาชีอากรในขอบข่ายแห่งความตกลงนี้ตราบเท่าที่การเก็บภาชีอากรตามกฎหมายนั้นไม่ขัดกับความตกลงนี้ การแลกเปลี่ยนข้อสนเทศจะไม่จำกัดเพียงข้อ ๑ ข้อสนเทศใดๆที่ได้รับโดยรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งจะถือว่าเป็นความลับ และจะไม่เปิดเผยกับบุคคลหรือเจ้าหน้าที่ใด ๆ นอกเหนือจากผู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับการประเมิน รวมถึงการวินิจฉัยของศาล หรือการจัดเก็บภาชีซึ่งบังคับใช้ในความตกลงนี้
๒. ไม่ว่าในกรณีใดก็ตาม มิให้ถือบทบัญญัติของวรรค ๑ เป็นการตั้งข้อผูกพันบังคับรัฐผู้ทำสัญญาให้
  - (ก) ดำเนินมาตรการทางการบริหาร โดยขัดกับกฎหมายหรือวิธีปฏิบัติทางการบริหารของรัฐผู้ทำสัญญารัฐนั้นหรือรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง
  - (ข) ให้ข้อสนเทศอันมีอาจจัดหาได้ตามกฎหมายหรือตามทางการบริหารโดยปกติของรัฐผู้ทำสัญญารัฐนั้นหรือรัฐผู้ทำสัญญาอีกรัฐหนึ่ง
  - (ค) ให้ข้อสนเทศซึ่งจะเปิดเผยความลับทางการค้า ธุรกิจ อุตสาหกรรม พาณิชยกรรมหรือวิชาชีพหรือกรรมวิธีทางการค้า หรือข้อสนเทศซึ่งหากเปิดเผยจะเป็นการขัดกับความสงบเรียบร้อยอันดี
๓. การแลกเปลี่ยนข้อสนเทศอาจกระทำกันได้เป็นประจำ หรือได้รับการร้องขอเป็น

กรณี ๆ ไป เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของทั้งสองรัฐอาจตกลงกันเพื่อจัดทำรายการข้อสนทนา ซึ่งจะจัดหาให้เป็นการประจำ

- ๓๖ -

ข้อ ๒๗

กฎเบ็ดเตล็ด

บทบัญญัติของความตกลงนี้จะไม่แปลความเป็นการจำกัดวิธีปฏิบัติใด ๆ เพื่อการแยกออก การยกเว้น การหักออก การเครดิต หรือ การลดหย่อนใด ๆ ในปัจจุบันหรือหลังจากนี้ ทั้งนี้

- ก) โดยกฎหมายของรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งในการกำหนดภาษีที่จัดเก็บโดยรัฐนั้น
- ข) โดยการจัดการพิเศษด้านภาษีอากรใด ๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือทางเศรษฐกิจ หรือทางเทคนิค ระหว่างรัฐผู้ทำสัญญาทั้งสองรัฐ

ข้อ ๒๘

ผู้แทนทางการทูตและเจ้าหน้าที่ฝ่ายกงสุล

ไม่มีความใดในความตกลงนี้มีผลกระทบกระเทือนต่อเอกสิทธิ์ทางการราชการของผู้แทนทางการทูตหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายกงสุลตามหลักทั่วไปแห่งกฎหมายระหว่างประเทศหรือตามบทบัญญัติแห่งความตกลงพิเศษทั้งหลาย

ข้อ ๒๙
การเริ่มใช้บังคับ

๑. ความตกลงนี้จะเริ่มมีผลใช้บังคับในวันที่สามสิบหลังจากวันที่หนังสือทางการทูตของทั้งสองระบุน่าได้มีการดำเนินการตามระเบียบข้อบังคับที่กำหนดในรัฐธรรมนูญในรัฐของตนตามลำดับ
๒. ความตกลงนี้จะมีผลใช้บังคับ
  - ก) ในประเทศอินโดนีเซีย
    - (๑) ในส่วนที่เกี่ยวกับภาษีหัก ณ ที่จ่าย ในหรือหลังจากวันที่ ๑ มกราคมของปีถัดจากปีซึ่งความตกลงมีผลบังคับ และ
    - (๒) ในส่วนที่เกี่ยวกับภาษีอินโดนีเซียอื่น ๆ สำหรับปีภาษีที่เริ่มต้นในหรือหลังจากวันที่ ๑ มกราคม ของปีถัดจากปี ซึ่งความตกลงมีผลบังคับ
  - ข) ในประเทศไทย
    - (๑) ในส่วนที่เกี่ยวกับภาษีหัก ณ ที่จ่าย สำหรับจำนวนเงินที่ได้จ่ายหรือนำส่งในหรือหลังจากวันแรกของเดือนมกราคมของปีถัดจากปีซึ่งความตกลงมีผลบังคับ
    - (๒) ในส่วนที่เกี่ยวกับภาษีเงินได้อื่น ๆ สำหรับปีภาษีหรือรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มต้นในหรือหลังจากวันแรกของเดือนมกราคมถัดจากปีซึ่งความตกลงมีผลบังคับ
๓. ความตกลงระหว่างสาธารณรัฐอินโดนีเซียและราชอาณาจักรไทย เพื่อการเว้นการ

เก็บภาษีซ้อนและการป้องกันการเลี่ยงการรัษฎากรในส่วนที่เกี่ยวกับภาษีจากเงินได้ซึ่งได้ลงนามใน กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๒๔ จะถูกยกเลิก และสิ้นสุดในการมีผลบังคับ ในส่วนที่เกี่ยวกับเงินได้ ซึ่งความตกลงนี้มีผลใช้บังคับภายใต้บทบัญญัติของวรรค ๒

- ๓๙ -

ข้อ ๓๐ การเลิกใช้

ความตกลงนี้จะยังคงมีผลใช้บังคับจนกระทั่งเลิกใช้โดยรัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่ง รัฐผู้ทำสัญญารัฐหนึ่งรัฐใดอาจบอกเลิกความตกลงนี้ได้โดยแจ้งการบอกเลิกเป็นลายลักษณ์อักษร ผ่านวิถีทางการทูตในหรือก่อนวันที่สามสิบมิถุนายนของปฏิทินใด ๆ ที่ถัดจากระยะเวลา ๕ (ห้า) ปี นับจากปีที่ความตกลงนี้เริ่มมีผลบังคับ ในกรณีเช่นนั้นความตกลงเป็นอันเลิกมีผลบังคับ

(ก) ในประเทศอินโดนีเซีย

(๑) ในส่วนที่เกี่ยวกับภาษีหัก ณ ที่จ่าย ในหรือหลังจากวันที่ ๑ มกราคม ในปีถัดจากปีที่มีการแจ้งการบอกเลิกนั้น

(๒) ในส่วนที่เกี่ยวกับภาษีอินโดนีเซียอื่น ๆ สำหรับปีภาษีที่เริ่มต้นในหรือหลังจากวันที่ ๑ มกราคม ของปีถัดจากปีที่มีการแจ้งการบอกเลิกนั้น

(ข) ในประเทศไทย

(๑) ในส่วนที่เกี่ยวกับภาษีหัก ณ ที่จ่าย สำหรับจำนวนเงินที่จ่ายหรือนำส่ง ในหรือหลังจากวันแรกของเดือนมกราคมถัดจากปีที่มีการแจ้งการบอกเลิกนั้น

- (๒) ในส่วนที่เกี่ยวกับภาษีเงินได้อื่น ๆ สำหรับปีภาษีหรือรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มต้นในหรือหลังจากวันแรกของเดือนมกราคมถัดจากปีที่มีการแจ้งการบอกเลิกนั้น

- ๔๐ -

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้ลงนามข้างท้ายซึ่งได้รับมอบอำนาจโดยถูกต้องได้ลงนามใน
ความตกลงนี้

ทำคู่กันเป็นสองฉบับ ณ ..... เมื่อวันที่ 20
..... เป็นภาษาอังกฤษ ต้นฉบับทั้งสองฉบับใช้ได้เท่าเทียมกัน

สำหรับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย

สำหรับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

